

УДК 81'373:796.5

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2021-9.2>

АВТОРСЬКА ПОСТМОДЕРНІСТСЬКА ІРОНІЯ В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ

Бабелюк Оксана Андріївна

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
вул. Клепарівська, 35, Львів, Україна

Бадюк Оріся Орестівна

викладач кафедри іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
вул. Клепарівська, 35, Львів, Україна

Статтю присвячено виявленню мовних проявів вираження авторської постмодерністської іронії в сучасному англomовному художньому тексті. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: схарактеризувати явище постмодерністської іронії крізь призму лінгвопоетики; диференціювати постмодерністську іронію від суміжних понять; виявити і описати прояви авторської постмодерністської іронії в сучасному англomовному художньому тексті. З розвитком нових наукових дисциплін, зокрема і постмодерністської поетики, виникненням нових наукових парадигм у літературознавстві, мовознавстві, філософії, культурології до проблем пізнання постмодерної іронічної дійсності та осмислення місця людини у ній, увага до вивчення іронії значно зросла, що зумовлює актуальність цієї наукової розвідки. У сучасній постмодерністській художній літературі простежуємо тенденцію до переважно іронічного зображення дійсності. Схарактеризовано основні риси постмодерністського художнього тексту серед яких іронічне світосприйняття, чи переосмислення дійсності, пародіювання сюжетів, метамовна гра. Слід наголосити, що саме природа постмодерністського способу буття знайшла своє відображення в іронічному стилі письма як відмова від будь-якого виду структури, порядку, як "гри випадку", що дозволяє вибудувати новий стильовий і мовний спосіб відображення свідомості автора. У такому ракурсі постмодерністську іронію трактуємо як своєрідну метамовну гру. Доведено, що постмодерністська іронія є такою ж рівноправною формою комічного як сатира та гумор. Для неї характерні такі ознаки: наявність певного протиставлення (переважно форми і змісту) та здатність викликати у суб'єкта певну реакцію. Виявлено, що однією з основних ознак постмодерністського художнього тексту є його іронічний характер, який полягає в тому, що усі елементи як первинного, мовного рівня тексту, так і його глибинної смислової структури слугують для розкриття специфіки постмодерного іронічного світосприйняття. З'ясовано, що іронічність постмодерністського художнього твору має три центри: автора, персонажів і читача. Дослідження усіх можливих форм взаємодії двох із цих категорій – автора і читача – крізь призму постмодерністської іронії дало змогу виявити, що іронічна позиція автора по-різному реалізується в англomовних художніх текстах залежно від типу наратора.

Ключові слова: авторська постмодерністська іронія, типи нараторів, англomовний художній текст, постмодерністська поетика.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. Історія людства уперто доводить, що іронія завжди була і буде невід'ємною частиною людського існування. Іронічне ставлення до себе і до оточуючого світу, особливо у ХХІ столітті, стало чи не єдиним можливим засобом, здатним відкрити завісу безглуздості та завуальованості, яка нависла над людським постмодерним світосприйняттям [2; 3; 12]. У лінгвопоетиці кінця ХХ століття поряд із інтертекстуальністю, амбівалентністю, фрагментарністю, філософічністю та міфологічністю доволі міцно

закріпилося і поняття «іронічність», яке стало однією із суттєвих ознак постмодерністського іронічного стилю письма [3, с. 14]. Д. Мюкке стверджує, що в сучасних художніх дискурсивних практиках склалася така ситуація, коли для більшості письменників постмодерністська іронія «набагато рідше є стилістичним чи драматичним прийомом, який вони можуть застосовувати на власний розсуд: набагато частіше це спосіб мислення, який непомітно виник як загальна тенденція нашого часу» [7, с. 23]. Саме тому спроба дослідити механізми творення авторської постмодерністської іронії

в сучасному англomовному художньому дискурсі за допомогою різноманітних мовностилістичних засобів та прийомів постає особливо **актуальною**.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Перші спроби тлумачення іронії присутні ще в античних авторів, таких як Платон, Аристотель, Цицерон. Сократ пояснював іронію як «відгомін мудрості безсмертних богів, що ніколи не сприймають життя серйозно», а як акт свободи особистості. У сучасних лінгвопоетичних студіях вивчення питань іронії, гумору і сатири є актуальною проблемою лінгвостилістики (Т. Буйницька, В.Виноградов, О. Шонь), лінгвістики тексту (І. Гальперін, С. Походня, О. Третьякова,) та прагмалінгвістики (Т. Андрієнко, Н. Ланчуковська, С. Литвак, А. Приходько). Мовні засоби сміхової культури у структурі художніх творів привертала увагу багатьох учених, зокрема таких, як М. Бахтін, Т. Буйницька, С. Іваненко, Е. Нокс, Н. Нокс, Г. Почепцов, Дж. Сазерленд, О.Титаренко, А. Щербина. Слід наголосити, що складність дослідження іронії зумовлена тим, що вона як вид комічного так само наявна не лише у вербальному спілкуванні, а є й своєрідним семіотичним явищем, оскільки може реалізуватися як у лінгвістичних об'єктах різного ступеня складності, так і в інших знакових системах, зокрема у різних видах мистецтва.

З розвитком нових наукових дисциплін, зокрема і постмодерністської поетики, виникненням нових наукових парадигм у літературознавстві, мовознавстві, філософії, культурології до проблем пізнання постмодерної іронічної дійсності та осмислення місця людини у ній, увага до вивчення іронії значно зросла. У центрі також опинилися і питання виявлення мовностилістичних засобів вираження постмодерністської іронії в англomовному художньому тексті (О.А. Бабелюк, Н. Л. Іткіна, А. В. Сергієнко).

Метою наукової розвідки є виявлення мовних проявів вираження авторської постмодерністської іронії в сучасному англomовному художньому тексті. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**: схарактеризувати явище постмодерністської іронії крізь призму лінгвопоетики; диференціювати постмодерністську іронію від суміжних понять; виявити і описати прояви авторської постмодерністської іронії в сучасному англomовному художньому тексті.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Якщо розглядати поняття іронії загалом, то можемо виокремити такі основні аспекти її

вивчення: **філософсько-естетичний**, за якого іронію розглядають у широкому сенсі як одну зі складових категорій комічного, та власне **лінгвістичний**, який передбачає тлумачення іронії як категорії стилістики, що функціонує у межах певного художнього тексту.

Для визначення лінгвістичного статусу іронії потрібно, перш за все, з'ясувати її природу у порівнянні з такими суміжними явищами, як комічне, сатира, гумор. Проте, таке завдання є не з легких зважаючи на те, що протягом різних періодів історії лінгвопоетики важливе значення надавалось різним видам іронії. Наприклад, для античності була характерна трагічна іронія, для доби Ренесансу – насмішкувата, за часів романтиків та тих, хто їх наслідував – песимістична та нігілістична [7, с. 37–42].

Сам термін «**іронія**» вперше з'явився ще в грецькій літературі і означав обман, процес удавання для того, щоб познущатись або висміяти когось. Проте згодом іронія набула в античній філософії ширшого й глибшого значення. Так Платон вважав іронію життєвою позицією Сократа, оскільки грецький мислитель у розмові показував і власну обмеженість співрозмовника, і напускне значення того, що звикли шанувати. Отже, сутність будь-якої іронії полягає у вираженні своєрідного сприйняття світу в ті періоди, коли руйнуються усталені поняття і поступово їх замінюють нові.

Іронія посідає неоднозначне місце серед категорій комічного. Більшість дослідників традиційно поділяють комічне на такі основні форми: *гумор*, *іронію* та *сатиру*. У філософсько-естетичному аспекті вивчення іронії існує три основних підходи до визначення її статусу серед інших субкатегорій комічного: перший з них визначає іронію як техніку комічного, основними формами якого називають сатиру та гумор, за допомогою якої може досягатися як сатиричний, так і гумористичний ефект. Другий підхід кваліфікує її як проміжну форму між сатиричним і гумористичним зображенням світу. Найбільш доцільним видається третій підхід, згідно з яким іронія – це **рівноправна форма комічного**, нарівні із сатирою та гумором, оскільки є цілий ряд ознак, що відрізняють її від інших форм комізму. Різницю між прийомами іронії, гумору та сатири визначають такими чинниками як-от: наміри мовця та особливості предмета зображення.

Таким чином, іронію у нашій науковій розвідці трактуємо як **філософсько-етичний феномен**, одну з форм комізму, яка полягає в емоційно-оцінному ставленні до дійсності. Це трипланова структура вираження, при

відносній рівноправності цих планів, що характеризується амбівалентністю, здатністю до двоспрямованості й специфічним емоційним переживанням.

Існує проблема розрізнення іронії та близького до неї *сарказму*. Проаналізувавши різні трактування понять «іронія» та «сарказм», можна зробити висновок про те, що сарказм розглядають як ефект, а іронію – як механізм вираження насмішки. Учені підкреслюють недобррозичливий характер сарказму; його вважають різновидом їдкої, злої іронії [11; 13]. Наприклад: “What about you? I’ve seen you in the market. **You can lift hundred pound bags of flour,**” I snap at him. “**Yes and I’m sure the arena will be full of bags of flour for me to chuck at people**” (1).

Доцільним видається твердження, що сарказм є різновидом іронії, ключовим критерієм виділення якого є інтенсивність вираження критичної оцінки. Зазвичай це ідейно-емоційна оцінка [8], яка містить злу насмішку над зображуваним, де чітко показано авторське ставлення до предмета, його неприйняття. В той час сарказм зберігає двоплановість іронії, проте залежно від того, що мають на увазі, знаходиться поряд з вираженим, алегоричність у сарказмі послаблюється: “**For you I would go to the end of the Earth. Coming back is a different question.**” “*It’s always funny until someone gets hurt. Then it’s just hilarious*” (1).

Варто наголосити, що сарказм за своєю експресивною силою – це найближча до сатири форма іронії. У той час як *сатира* – це переосмислення зображуваного об’єкта, яке завершує відвертий або прихований сміх; спосіб специфічного художнього відтворення дійсності, який показує її чимось мінливим, безглуздим, внутрішньо недієвим (змістовний аспект) [1; 5; 6; 13; 14]

за допомогою викривально-вистіювальних образів (формальний аспект).

Основною характерною рисою, що зближує іронію з різними типами комічного, вважають наявність *протиставлення між формою і змістом* [1; 10; 13; 14]. Щодо рис, які зближують її з сатирою, зазвичай виділяють те, що: 1) обидві вони, на відміну від гумору, висловлюють несхвалення і критику; 2) обидві мають яскраво виражений емоційний характер [4; 8; 10]. Іронія відрізняється від сатири лише однією ознакою, а саме способом прояву суб’єктивно-оцінної модальності: якщо сатира виявляє модальність відкрито, то іронія робить це у прихованій формі.

У сучасній постмодерністській художній літературі простежуємо тенденцію до

переважно іронічного зображення дійсності. Дослідники постмодерністського художнього тексту О. А. Бабелюк, Ж. Жене, М. Фуко, Ж.-Ф. Ліотар, С. Коннор [2; 12], називають основними її рисами іронічне світосприйняття, чи переосмислення дійсності, пародіювання сюжетів, метамовну гру. Слід наголосити, що саме природа постмодерністського способу буття знайшла своє відображення в іронічному стилі письма як відмова від будь-якого виду структури, порядку, як «гри випадку» [2, с. 170; 3], що дозволяє вибудувати новий стильовий і мовний спосіб відображення свідомості автора. У такому ракурсі постмодерністську іронію трактують як своєрідну метамовну гру, як висловлення «з подвійним дном» [3, с. 15].

За допомогою авторської постмодерністської іронії письменники звертаються до позачасових сюжетів і вічних тем для гострої критики їхнього аномального стану в сучасному світі. Треба додати, що випробування такою іронією має й свої позитивні результати. “Рятівну” силу іронії у ХХІ столітті відзначали представники різних сфер наукового знання. «Людина, що не закінчує життя самогубством перед загрозами сучасності, – пише Генріх Бюлль, – або продовжує автоматично жити далі, перейнята ідіотським оптимізмом, на кшталт того, який показують, скажімо, годинники, що продовжують цокати, або повинна мати хоча б краплину гумору, яка на мить звільнить її від почуття власної значимості» [3, с. 17].

Символом постмодерністської іронії (як і культурної парадигми постмодернізму загалом) є лапки, що задають багатозначну глибину прочитання тексту, який реально існує як феномен інтертекстуальності. Ставляться лапки насправді чи автор лише має їх на увазі, довідається чи не довідається читач про цитоване джерело, наскільки зрозуміє він іронію автора і як вибудує своє іронічне ставлення до тексту – все це сприяє в постмодернізмі безмежній свободі мовних ігор. Місце оригінального твору займає конструкція «текст може бути собою лише у власних невідповідностях» [3, с. 18].

Авторська постмодерністська іронія у художньому тексті реалізується через відповідний тип оповідача, або тип оповіді. При цьому оповідач може входити до художнього простору як персонаж або залишатися поза цим простором. Відповідно розрізняють такі форми оповіді: «я» – 1-а особа (гомодієгетична оповідь); «він» – 3-я особа (гетеродієгетична розповідь) [14, с. 223]. Наративний аналіз сучасних англomовних художніх текстів засвідчує наявність як гомодієгетичної, так

і гетеродієгетичної оповіді, а оповідач може бути як учасником описуваних подій, так і перебувати поза ними. Проте відмінності у формах вираження іронічного смислу в різних типах розповіді існують.

Так у текстах, де розповідь ведеться від 1-ої особи, іронічний ефект створюється за допомогою відсутності позиції вищості оповідача, який змальовує конкретні обставини з власної точки зору, котра не збігається з позицією автора і читача. Наївний тон викладу відображає обмеженість світосприймання оповідача, а іронічна модальність виникає на основі розуміння читачем навмисної симуляції автором наївного тону. Таким чином, іронія виникає на основі усвідомлення читачем своєї позиції вищості над оповідачем, а іронічне ставлення автора до свого оповідача – це феномен, котрий можна уявити як навмисне заплановану автором участь читача в інтерпретації тексту [7, с. 216]. Наприклад: *"We ought to do something to stop it," said Harris; "it is becoming serious."* *"It's hereditary, so he has explained to me," I answered. "It seems his family have always been thirsty"* (1).

Крім того, значну роль у відтворенні авторської постмодерністської іронії відіграє діалогізація монологічного мовлення оповідача, яка виражається за допомогою послідовності двох і більше конструкцій, що передбачають наявність уявного співрозмовника: *"You will recall my telling you of the time I sneaked down by night to the Rev. Aubrey Upjohn's lair in quest of biscuits and found myself unexpectedly cheek by jowl with the old bird, I in striped nonshrinkable pyjamas, he in tweeds and a dirty look"* (1).

Особливий прояв авторської постмодерністської іронії спостерігаємо через авторське довільне маніпулювання предметами і явищами внутрішньотекстової площини, яке відбувається тоді, коли автор присутній у тексті не лише як оповідач, але і як творець світу свідомо вигаданого [9, с. 202]. Сутність цього типу іронії полягає у свідомій відмові автора художнього тексту від власної авторитетності взагалі [13; 14, с. 211], натомість характерною стає особлива здатність до саморефлексії. Наприклад, Джеймс Тербер в оповіданні *"The University Days"* так іронічно описує ситуацію в аудиторії: *"Students to right of me and to left of me and*

in front of me were seeing cells; what's more, they were quietly drawing pictures of them in their notebooks. Of course, I didn't see anything" (1). Тут автор іронізує над собою і підкреслює своє невміння виконувати відповідні досліди разом з учнями на уроці біології. Вставне речення *"what's more"* створює іронічний підтекст, показує вчителя, якому важко робити те, з чим можуть легко впоратись його учні. Вони не тільки бачать клітини, але й малюють їх у своїх зошитах. У той час як учитель не бачить нічого. За такої іронії її об'єкт і суб'єкт збігаються – автор іронізує над самим собою.

В англomовних художніх текстах з гетеродієгетичним типом оповіді, де розповідь ведеться від 3-ої особи, спостерігаємо інші способи вербальної репрезентації іронічної позиції автора. У таких творах іронічна авторська позиція найчастіше виявляється не прямо, а імпліцитно, через образи персонажів. Тут має місце більш тонкий, прихований вид іронії, який передається через невідповідність авторських прямих характеристик (фактуальної інформації) і прихованого смислу (підтекстової інформації). Постмодерністська іронія виникає внаслідок невідповідності прямого значення реплік персонажів і їхніх справжніх намірів та бажань, які стають зрозумілими завдяки промовистим художнім деталям в авторських коментарях персонажного мовлення.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Постмодерністська іронія є такою ж рівноправною формою комічного як сатира та гумор. Для неї характерні такі ознаки: наявність певного протиставлення (переважно форми і змісту) та здатність викликати у суб'єкта певну реакцію. Іронічність постмодерністського художнього твору має три центри: автора, персонажів і читача. Дослідження усіх можливих форм взаємодії автора і читача крізь призму постмодерністської іронії дало змогу виявити, що іронічна позиція автора по-різному реалізується в англomовних художніх текстах з різними типами наратора. **Перспективу** подальших досліджень вбачаємо у вивченні стилістичних засобів реалізації іронії усіх мовних рівнів за умови їх вживання у певних контекстах, що спричиняють смислово двозначність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка (Стилистика декодирования). Л. : Просвещение, 1973. 304 с.
2. Бабелюк О. А. Принципи постмодерністського текстотворення сучасної американської прози малої форми. Дрогобич: ТзОВ "Вимір", 2009. 296 с.

3. Бабелюк О. А. Постмодерністський іронічний стиль письма: семіологічні фактори текстотворення. *Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць*. Чернівці : Видавничий дім «РОДОВІД», 2014. Вип. 708-709 : Германська філологія. С. 14-19.
4. Беккер А.В. Когнитивно-прагматический аспект современной иноязычной номинации в англоязычном тексте. М., 1999. 22 с.
5. Гарюнова Ю. О. Мовні засоби вираження іронії в кінокритичних текстах. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Філологія*. 2011. № 936. Вип. 61. 33-37 с.
6. Калита О. М. Іронія як світоглядний принцип і стилістична категорія. *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія: Мовознавство*. Вип. 1 (11). Тернопіль, 2004. 104-107 с.
7. Киенко І. О. Сучасний англійський комічний роман. К.: Наукова думка, 1993. 84 с.
8. Литвак С. Я., Приходько А. І. Іронія як мовленнєвий акт з імпліцитною оцінкою. *Іноземна філологія*. Львів, 1991. Вип. 102. 78 -80 с.
9. Лотман Ю. М. Структура художественного текста. М.: Искусство, 1989. 384 с.
10. Мацько Л. І., Мацько О. М. Іронія. *Риторика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. К. : Вища школа, 2003. 157- 161 с.
11. Мухина Ю. Н. Средства репрезентации иронии в художественном тексте : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / Мухина Юлия Николаевна. Саратов, 2006. 175 с.
12. Семків Р. Постмодернізм та іронія (типологізація нетипового). *Слово і час*. 2000. № 6. С. 6 - 12.
13. Barbe K. *Irony in Context*. Amsterdam Philadelphia : Benjamins, 1995. 197 p.
14. Booth W.C. *A Rhetoric of Irony*. Chicago: Univ. of Chicago, 1975. 292 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Taylor J. C. *Irony. The Short Story: Fiction in Transition*. New York : Charles Scribner's Sons, 1973. 690 p.

REFERENCES

1. Arnold, Y. V. (1973). *Stylistyka sovremennoho anhlyiskoho yazyka* (Stylistyka dekodirovaniya). [Stylistics of modern English]. L. : Prosveshchenye. 304 s. [in Russian]
2. Babeliuk, O. A. (2009). *Pryntsypy postmodernistskoho tekstotvorennia suchasnoi amerykanskoï prozy maloi formy*. [The principles of postmodern text creation of modern American prose of short form]. Drohobych: TzOV "Vymir". 296 s. [in Ukrainian]
3. Babeliuk, O. A. (2014). Postmodernistskyi ironichnyi styl pysma: semiolohichni faktory tekstotvorennia. [Postmodern ironical style of writing: semiological factors of text creation]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu: zbirnyk naukovykh prats*. Chernivtsi : Vydavnychiy dim «RODOVID». Vyp. 708-709 : Hermanska filolohiia. S. 14-19. [in Ukrainian]
4. Bekker, A.V. (1999). *Kohnytyvno-prahmatycheskyi aspekt sovremennoi ynoiazychnoi nomynatsyy v anhloiazychnom tekste*. [Cognitive and pragmatic aspect of modern foreign nomination in English text]. M. 22 s. [in Russian]
5. Hariunova, Iu. O. (2011). Movni zasoby vyrazhennia ironii v kinokrytychnykh tekstakh. [Language means of irony expression in cinema critical texts]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V. N. Karazina. Ser. : Filolohiia*, 936. Vyp. 61. 33-37 s. [in Ukrainian]
6. Kalyta, O. M. (2004). Ironiia yak svitohliadniy pryntsyp i stylistychna katehoriia. [Irony as outlook principle and stylistic category]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni V. Hnatiuka. Serii: Movoznavstvo*. Vyp. 1 (11). Ternopil. 104 - 107 s. [in Ukrainian]
7. Kyienko, I. O. (1993). *Suchasnyi anhliiskyi komichnyi roman*. [Modern English comic novel]. K.: Naukova dumka. 84 s. [in Ukrainian]
8. Lytvak, S. Ya., Prykhodko A. I. (1991). Ironiia yak movlenniieviy akt z implitsytnoiu otsinkoiu. [Irony as language sign with implicit value]. *Inozemna filolohiia*. Lviv. Vyp. 102. 78 -80 s. [in Ukrainian]
9. Lotman, Yu. M. (1989). *Struktura khudozhestvennoho teksta*. [The structure of fiction text]. M.: Yskusstvo. 384 s. [in Russian]
10. Matsko L. I., Matsko O. M. (2003). Ironiia. [Irony]. *Rytoryka: Navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv*. K. : Vyshcha shkola. 157- 161 s. [in Ukrainian]
11. Mukhyna, Iu. N. (2006). Sredstva reprezentatsyy ironyy v khudozhestvennom tekste : dyss. ... kand. fylol. nauk : 10.02.19. [The means of irony representation in fiction text]. Saratov. 175 s. [in Russian]
12. Semkiv, R. (2000). Postmodernizm ta ironiia (typolohizatsiia netyprovoho). [Postmodernism and irony]. *Slovo i chas*, 6. S. 6-12. [in Ukrainian]
13. Barbe, K. (1995). *Irony in Context*. Amsterdam Philadelphia : Benjamins. 197 p. [in English]
14. Booth, W.C. (1975). *A Rhetoric of Irony*. Chicago: Univ. of Chicago. 292 p. [in English]

AUTHOR'S POSTMODERN IRONY IN ENGLISH LITERARY TEXT

Babelyuk Oksana Andriivna

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
Professor at the Department of Foreign Languages and Translation Studies
Lviv State University of Life Safety
Str. Kleparivska, 35, Lviv, Ukraine*

Badiuk Orysia Orestivna

*lecturer of the Department of Foreign Languages and Translation Studies
Lviv State University of Life Safety
Str. Kleparivska, 35, Lviv, Ukraine*

The article focuses on the problem of revealing irony and language means of creating an ironic effect at different language levels in English literary texts. The aim of the research is to explore various ways of expressing author's postmodern irony in English literary texts. To fulfil this aim the following tasks should be done: to analyse the phenomenon of irony through the prism of poetics; to differentiate irony from related notions; to explore means of expressing irony in postmodern English literary texts; to identify ways of revealing author's postmodern irony in English literary texts with different types of narrators. A short analytical analysis shows that the study of irony, humour and satire is a topical issue in various branches of philology. Irony was studied by such branches of linguistics as stylistics, text linguistics and pragmatics. The development of new scientific disciplines and the emergence of new approaches to linguistic phenomena have led to an increasing interest to investigations of irony, and postmodern irony in particular, as well as to mechanisms of its creation. The starting point of the study is that irony has always been and will be an integral part of human existence, and that is why an attempt to explore new features of postmodern ironic effect in contemporary English literary texts are actual and novel. It is proved that the key features of postmodern literary texts are: ironic worldview, or ironic perception of contemporary words makes it possible to maintain a special ironic writing which has ruined all kinds of structure, order and became a new way of reflection of the author's ironic point of view. Such postmodern irony is treated in this research a specific play of words which can be traced at all language levels. Postmodern irony as a definite form of comic is equal to sarcasm and humour. Its main features are: a definite opposition between form and content, and the ability to cause a definite reader's feedback. It is also proved that within the interaction of the author and the reader the ironic position of the author in English literary texts is different depending on the type of narrator.

Key words: *author's postmodern irony, types of narrators, English literary texts, postmodern poetics.*